

Oponentský posudek diplomové práce Zuzany Hudcové

„Všechno je lehounké a vše je nahoře a nejvýše je tanec slonů.“ Metafory pohybu v díle Vladimíra Holana

Diplomová práce Zuzany Hudcové *„Všechno je lehounké a vše je nahoře a nejvýše je tanec slonů.“ Metafory pohybu v díle Vladimíra Holana* stojí jako každá práce o lyrickém díle a o Holanově zvláště před náročnými výzvami. Lze nalézt klíč k částečnému uchopení vrstvitě struktury tohoto díla? K jakým hranicím lze posunout meze našeho rozumění? Dostačuje naše interpretační zkušenost celku díla, jeho proměnám a po desetiletí zrajícímu rámci?

Diplomantka nenechala tuto výzvu neoslyšenou. Jejím cílem se stalo Holanovo dílo jako celek, klíčem k uchopení pak problematika pohybu, které autorka využila jako průhledu k charakteristice proměn Holanovy poezie. K básníkovu dílu diplomantka, inspirována svými vykladačskými předchůdci (zde zejména Jiřím Opelíkem, ale také Vladimírem Justlem, Přemyslem Blažičkem či Zdeňkem Kožmínem), přistoupila v chronologické perspektivě; svoji pozornost zaměřuje nejprve na Holanu prvotinu *Blouznivý vějíř*, pak sleduje průběžně další významné pilíře Holanovy básnické tvorby přes léta třicátá, čtyřicátá, padesátá a šedesátá. Důležité je však to, že „chronologie“ pro ní nepředstavuje jakýsi nepřekročitelný a sebestředný cíl; spíše jde o kompozici, která na pozadí chronologické následnosti jednotlivých básnických knih podniká interpretační výpady cyklické povahy, mapující zvolenou dílčí významovou entitu v jejích komplexních proměnách. Tento kompoziční princip dává práci patinu zralého interpretačního výkonu, rozkrývá různorodé fasety celku díla, aniž by jej drobil do dílčích nesouvisejících částí.

Další podstatné pozitivum práce vidím v autorčině snaze zajistit si metodické podloží pro své sondy do Holanova díla. Práce není rozsáhlá, toto fundamentální zajištění autorce zabere bezmála polovinu jejího rozsahu; nejde tu ale o metodologii pro metodologii, nýbrž o

poměrně citlivé hledání filozofických a literárněvědných předpokladů, souznějících s celkem vykládaného díla; nejde tu tedy o volní tendenci „narazit“ dílo na kopyto lákavého metodologického postupu, jako spíše o stále prověřované setkávání impulsů fenomenologické filozofie (Patočka, Kouba) a jí ovlivněné literární vědy (Blažíček), kognitivních přístupů (Janda, Vaňková) a fikčních světů (Doležel, Červenka) s řečí Holanova díla, s permanentní snahou o její rozumění.

Další z pozitiv práce pak vidím v neposlední řadě ve způsobu nakládání s klíčovými výkladovými perspektivami. Práce Zuzany Hudcové si všímá jako klíčového tématu pohybu, vanutí, průběhu u Vladimíra Holana, ale stejně tak tématu ne-pohybu, ztuhnutí, „zkamenění“, hranice, které podnětně spojuje s výkladem kontextových hledisek doby a jejich souvislostí, které dílo bezpochyby ovlivňovaly. Perspektiva lehkosti, svobodného plynutí a volnosti je tu znásobována vědomím tíhy, omezení, strnutí. Opět tu ale nejde o prosté přiřazení, jako o stálé vědomí tvůrčí ambivalence, polarity a zároveň o vědomí celistvosti jako procesuálních faktorů, bez nichž nelze Holanovu dílu porozumět.

Diplomová práce Zuzany Hudcové tak nabízí pozoruhodný vhled do Holanova díla, který přesvědčuje jak interpretační zralostí, tak pečlivou přípravou textu (že bych motivu rozuměl spíše jako významové jednotce díla, než jako tematické /s. 7/, nebo že Emil Staiger se netradičně píše s „a“, nikoli s „e“ /s 16 a d./ – to jsou spíše detailní nedopatření, na které je pro čistotu zbytku textu o to lépe vidět...). Stejně jako dílo představuje pro interpreta výzvu, podobnou výzvou se v posledku stává i interpretace samotná; a to pro možnost jejího metodologického a výkladového rozvíjení. Autorka již nyní prokázala, že na každé další takovéto rozvíjení se můžeme jen těšit. A to není málo.

Práci rád doporučuji k obhajobě.